

2023. NOVEMBER

A fiatal tehetségek lapja

# diáklapozó

XXV. évfolyam 9. szám

Válogatás a legjobb diáklapokból

SOROZATOK  
BÖRTÖNÉBEN

DA VINCI  
OTTHONÁBAN  
JÁRTUNK

ELEKTROMOS  
NÉPAUTÓRA  
LENNE SZÜKSÉG

ONLINE VÁSÁRLÁS  
BIZTONSÁGOSAN

ESTE EGY MOZI?  
NOVEMBERI  
ÚJDONSÁGOK

**KRAUSZ FERENC**  
NOBEL-DÍJAS FIZIKUSSAL BESZÉLGETTÜNK



KÁRPÁT-MEDENCEI  
**NAGY DIAK**  
AGRARTESZT

[WWW.AGRARTESZT.HU](http://WWW.AGRARTESZT.HU)

**MATE**

MAGYAR AGRÁR- ÉS  
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM



**TÖLTSD KI AZ AGRÁRTESZTET  
ÉS NYERD MEG A KÉTSZEMÉLYES  
KÜLFÖLDI UTAZÁS, A SZUPER BRINGA  
VAGY AZ OKOSTELEFON EGYIKÉT!**



# EGY EL SEM KÉPZELT ÁLOM VÁLT VALÓRA

Amióta létezik DUE Tallózó újságunk, csak egyetlen magyar, Kertész Imre író kapott Nobel-díjat (irodalmi, természetesen), azt is még 2002-ben, amikor én például még meg sem születtem – és az olvasóink jó része sem.

Így valószínű, hogy másokban pedig a gondolat nem született meg, hogy egyáltalán lehetne egy Nobel-díjossal interjú készíteni, hisz azóta több mint két évtized telt el. Mindeddig abszolút nem lebegett a szerkesztőségben a „bárcsak elcsíphetnék egy Nobel-díjat” álom vágya. Érthető, hiszen a mi csapatunk nagy része sem élt még akkor, amikor legutóbb általános élmény volt itthon az, hogy egy honfitársunk begyűjti ezt a címet.

Aztán miután összel hatalmas örömeinkre Karikó Katalin és Krausz Ferenc

renc is díjazott lett, felpezsdültünk, és a hirtelen támadt álmot meglepően gyorsan sikerült valósággá változtatni. Krausz Ferencet két másik interjú között telefonon értük el, hogy beszélgessek velünk röpké negyedórát, amíg a taxiban utazik. De a rövid időbe sok minden belefért: beszélt a fiatalság és a tudományok kapcsolatáról, helyzetéről, de kiderült az is, hogy mi indította el őt ezen az úton. Természetesen ő került a címlapra is, ki más kerülhetne most? Ilyen és ehhez hasonló katarzisélményeket – mert ez az – szerezhetsz akár diákként is a DUE Tallózónál. Persze nem csak napjaink egyik legmenőbb tudósa miatt érdemes lapozgatnod, de már pusztán ez is elég. Azért olvasd el mindent!

(Velek Domonkos, főszerkesztő)



## TÖBB MINT ALÁÍRÁS Fogarasi Kleopátra

### Mióta vagy DUE-tag?

Egy kedves gimnáziumi tanárnőm ismertetett meg egy DUE pályázattal, amin sikeresen részt vettem. Ez inspirált arra, hogy én is csatlakozzak a DUE közösségéhez, idén, 2023-ban.

### Mikor volt az első táborod?

2023-ban.

### Mit csinálsz a DUE-ban?

Érdekes cikkeket írok a DUE Tallózóba és több rovat csapatát is erősítem.

### Mit tanulsz?

Az „Ószikék” költőjéről elnevezett budai gimnáziumba járok, ahol humán tagozaton tanulok.

### Mi a legmeghatározóbb élményed a DUE-val kapcsolatban?

Az idei Médiatábor, ahol nagyon jó DUE-s barátokra leltem.

### Mivel foglalkozol a DUE Tallózó mellett?

Heti kétszer táncpötöt húzok és a barátnőimmel minden héten új táncstílusba kóstolunk bele. Emellett iskolámban is aktívan tevékenykedem, DÖK-tag vagyok, és az iskolaújság főszerkesztője.

### Egy instant trükk, amivel boldoggá lehet tenni?

Egy kellemes meglepetés.

### Mit csináltál mostanában?

Az iskolai DÖK-programok szervezésében folyamatosan különböző feladatokkal láttam el.

### Hogy képzeled el magadat öt év múlva?

Az egyetemen.

### Művészeti suliban tanultál?

Egy élő műsorvezetést, mondjuk a következő Sajtófesztiválon. ;-)



### IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2023. november, XXV. évfolyam 9. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Velek Domonkos • Rovatvezetők: Oláh Szabolcs – Más.világ, Millei Anikó – Kultúra, Vörös Rebeka F. – Zoom • Novemberi szerzőink: Bálint Boglárka, Bartos Benigna, Fogarasi Kleopátra, Millei Anikó, Panulin Boglárka, Saád Anna, Szekeres Stefánia • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

Nyomdai előkészítés: ArtGrafik.eu – Szabó Csaba • Nyomda: Pauer Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózathoz a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánköléshez, a cikkek rövidítéséhez, stilizálásához. • Az iskolaújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.



# SOROZATOK BÖRTÖNÉBEN

**Manapság ritkán kell heteket várni kedvenc sorozataink új epizódjaira, és kedvünkre válogathatunk a streaming szolgáltatók kínálataiból. A túlzott elkényelmesedésre azonban az egészségünk is rámehet. Mikortól mondható valaki sorozatfüggőnek? Hogyan lehet felismerni az intő jeleket? Többek között ezekre a kérdésekre keressük a választ.**

**BARTOS BENIGNA**

## Miért ragadunk a képernyő előtt?

Az esti sorozatnézésnél nagyon könnyű átesni a ló túloldalára. Gyakran előfordul az úgynevezett ígéretés, avagy a „csak még egy részt nézek és megyek aludni.” Ebből aztán egy teljes évad is lehet. A kitalált világok és lebilincselő történetek, karakterek megakadályozzák, hogy elszakadjunk a képernyőtől. A sorozatgyártók tudatosan alkalmaznak több olyan technikát és trükköt, amivel fenntartják a figyelmet, akár sokadik nézésre is. Régen egy-egy képkockában sokkal kevesebb akció, történés volt, mint ma. Ennek az oka főként a felgyorsult világunkban rejlik. Sokkal több ingert igénylünk, mint a fekete-fehér filmek idején. Ráadásul az alkotók szívesen használják az úgynevezett cliffhanger módszert, mely során a cselekmény az epizód végén függőben marad,

ezzel stresszhelyzet elé állítja a szervezetünket. Ezt az érzést csak úgy tudja enyhíteni, ha a történetet folytatva megtudjuk, mi történik kedvenc szereplőnkkel. Ez egy ördögi kör!

## Számít a tempó?

A binge watching, vagyis a sorozatdarálás egy olyan jelenség, mely során a néző több epizódot vagy évadot néz meg szünet nélkül. Szakértők szerint sokkal könnyebben válhat valaki függővé, ha „darál”. Ennek oka, hogy az agy könnyebben hozzászokik a sorozat nézésből eredő gyors és folyamatos élvezetnek. Erre nagyon jól ráéreztek a streaming szolgáltatók is, nem hiába készülnek egyre nagyobb számban mini sorozatok, elősegítve a maratoni filmnézést.





Egy hosszabb sorozat befejezésével a gyászhoz hasonló érzések törhetnek fel bennünk a kedvenc szereplőink vagy világunk elvesztése miatt. Ez akár depresszióhoz is vezethet, ami a fiatalok körében egyre sűrűbben fordul elő. Nehéz kiküszöbölni, ha az életükben fennáll a binge watching mint szokás. A hiányérzetet, amit egy sorozat generál, kitölthetjük egy másik történettel, de ez csak ideiglenesen biztosít pozitív érzelmeket, így nagyobb eséllyel szállunk fel a függőség hullámvasútjára.

A lassabb tempóban történő sorozatnézés sokkal maradandóbb élményt nyújt, mint amikor egyszerre próbál valaki megnézni egy teljes évadot. A felületes sorozatdarálás egyik jellegzetessége, amikor a néző nem emlékszik arra, hogy mi is történt az előző részben vagy évadban.

### Hogyan lehet felismerni a függőség jeleit?

A sorozatfüggőség számos szempontból kihatással lehet az emberek életére. A társas kapcsolatok leépülhetnek, mivel sokan képesek programokat lemondani annak érdekében, hogy végig tudjanak nézni egy újabb évadot. Egyes történetek képesek úgy lebilincselni a nézők gondolatait, hogy társaságban is csak az adott témáról tudnak beszélni. Emellett a mindennapi rutin és értékrend is felborulhat a sorozatok előtérbe kerülésével. Ilyen például, amikor valaki inkább egy következő

epizód megnézését választja, nem törődve azzal, hogy dolgoznia vagy aludnia kellene.

A függőség ezen fajtájának számos tünete lehet, például a nyugtalanság, a feszültség érzése, de olykor előfordulhat a stressz okozta izzadás, remegés vagy a nehéz nyelés is. Ezek már a függőség erős jelei, ilyenkor érdemes szakértő segítségét kérni.

### A sorozatok nem csak károsak lehetnek

A sorozatnézésnek jó oldala is van. Léteznek filmterápiák, melyek során a filmek és sorozatok segítségével próbálják az emberek problémáit orvosolni. Ennek oka, hogy a módszer meggyorsítja az információfeldolgozást, valamint egy megfelelően kiválasztott filmen keresztül könnyebben felismerhetővé válnak egyes viselkedési formák és érzelmek. Emellett a hétköznapiakban is hasznos lehet a sorozatok ismerete, mivel jó beszélgetési alapot képezhet, ami erősítheti a társas kapcsolatokat. Léteznek csoportok és filmklubok, ahol az epizódok kibeszélése mellett közös programokat is szerveznek, így nem csak a képernyő előtt ülhetünk.

Összességében a sorozatnézés nem ördögtől való, csupán meg kell találni az egészséges aranyközéputat. A legfontosabb, hogy ne menjen a való élet rovására. Észben kell tartani, hogy a sorozatoknak nincs lejárat dátuma, bármikor meg lehet nézni őket.



# Vizsgaidőszak-útmutató végzős hallgatóktól

**Közeleg a vizsgaidőszak, aminek a gondolata is görcsbe rántja még a legjobb tanulók gyomrát is. Ez az időszak mindenkinek egy stresszes 7 hét, amikor hatalmas anyagmennyiséget próbálunk pár nap alatt a fejünkbe verni. Ennek kapcsán elhoztunk nektek néhány tippet és tapasztalatot, amik az évek alatt beváltak a hallgatóknak, és amivel talán nektek is könnyebben, és valamivel alacsonyabb kortizolszinttel vészelhető át.**

**BUKRAN MIRIAM,  
CONFABULA MAJOR, A PÉCSI ORVOSKAR LAPJA**

## Szorgalmi időszak

Érdemes megnézni a tételsort, mert lehetnek olyanok köztük, amiknél nem egészen egyértelmű, hogy mit kellene ott elmondani, és a gyakorlatvezetővel ezeket átbeszélni még az utolsó hetekben. Ha tanulókártyákról szeretsz tanulni, akkor dolgozd ki őket ilyenkor, hogy a vizsgaidőszakban ne ezzel menjen az idő, hanem már csak

tanulni kelljen belőlük. „Évközben mindig szoktam tanulni, célszerű minden tárgynál legalább azaz tisztában lenni, hogy hol tart az előadás és mi az aktuális tananyag.”

## Tanulótárs

Sok hallgatónak az segít, ha felmondják egymásnak a tananyagot, és így látják, hogy mik azok

a részek, amiket még egyszer át kell nézni, mert nem sikerült úgy megjegyezni, ahogy azt elsőre gondolta. Akár ábrákat is rajzolhattok, amik segítenek részeket megjegyezni, vagy akad, aki a kiemelő filcek színeihez kötve jegyzi meg őket. A videók és ábrák is nagyon jó szemléltető eszközök, és aki vizuális, annak nagyon meggyorsítja a tanulást. De az is segít,

ha csak együtt ültök le a könyvtárban, tanulószobában vagy máshol, és motiváljatok egymást, hogy az adott tárggyal foglalkozzatok.

### **Tanulási tippek, napi rutin kialakítása**

Fontos, hogy próbálj rendszert vinni a mindennapokba. Akár listázd magadnak, hogy hánykor kezded a napod, mikor tartasz szünetet, meddig akarsz eljutni, mikor mész el a boltba stb. Érdeemes már az előző nap összekészíteni a jegyzetet, könyvet, amiből készülni akarsz. Gondoljátok át, figyeljétek meg, hogy egy nap mekkora mennyiséget tudtok befogadni. Természetesen lesznek napok, amikor kicsit jobban tudtok haladni, és néha kevésbé, de akkor se esetek kétségbe. Én is sokszor vettem észre magamon, hogy egyik nap egyszerűen nem tudtam néhány tételnél többet megtanulni, de másnap tudtam, hogy kétszer olyan gyors leszek majd. Főleg vizsga előtti napokon tud hipersebességbe kapcsolni a diák. Tapasztald ki, hogy neked mikor vannak mélypontjaid a nap közben, hogy inkább reggel, vagy este tudsz haladni, és annak függvényében tervezz. Ne másokhoz hasonlítgasd magad, és ne az ő módszerükre alapozz, mert lehet, hogy neked teljesen más segít.

### **Ismétlés, ismétlés, ismétlés**

Azt mondják, ha valamit hétszer tanul meg az ember, akkor tanulta meg igazán. Sajnos mindenre nem jut ennyi alkalom, de azért célszerű arra odafigyelni, hogy legyen időnk ismételni.

### **Étkezés, testmozgás**

Szinte nem is volt olyan hatodéves, aki legalább egy mondatában ne említette volna, hogy nagyon fontosnak tartja, hogy odafigyeljünk az étkezésre és testmozgásra. Igaz, némelyeknek hat évébe telt, mire rájött, hogy ez mennyire meghatározó tud lenni. „Eleinte egyáltalán nem figyeltem az étkezésekre, és nem szántam időt a pihenésre sem. Alig aludtam, szinte kizsigeleltem a testem, sokat ingadozott a súlyom is, ami inkább fogyásban mutatkozott meg. A teljesítményemben, amit összehasonlítva a későbbiekkel, mikor ezekre is odafigyeltem, ez nagyon szembetűnő. Mikor csak a tanulnivalóra figyeltem, alig ettem és rengeteg kávét fogyasztottam, akkor nehezebben is tudtam koncentrálni és a vizsgákon is rosszabbul teljesítettem. Utána volt, hogy még moziba is elmentem vizsgára készülés közben, és az adott egy energialöketet, hogy kicsit kiléptem a monotonitásból, a tanulószobából.”

### **Pihenés, alvás**

„Valamilyen hobbi/sport/szórakozás férjen bele, mert nélküle nagyon könnyen ki lehet égni, és egyszerűen elfáradunk. A teljesítményünk is romlani fog.”

„Én is próbáltam már sokféleképpen, és érdekes tapasztalat volt amikor minimum 5-6 óra alvás után úgy éreztem, hogy az információk csak úgy utat törnek maguknak, ellentétben azzal, amikor 1-2 óra alvással zombiként jelentem meg.”

### **Ne halogass!**

Az egyik legfontosabb üzenet is lehetne, mert hajlamosak vagyunk egy pánikolós hangulatban leadni a vizsgát, viszont utána ugyanolyan lassú tempóban tanulni tovább, sőt, néha még mással is foglalkozunk helyette, és így nem jutunk előrébb.

### **Összefoglalva**

Az első év arról szól, hogy belecsöppenünk az egyetemi életbe, önállóodunk, és szépen megtapasztaljuk, hogy mik azok a tanulási módszerek, amik nekünk leginkább segítenek. Figyeld meg, hogy te hogyan tanulsz, mikor tudsz a legjobban koncentrálni, és azokat az időket kihasználni. Sok sikert kívánunk mindenkinek, és sikeres vizsgákat!



# FELNÖTTÉ VÁLNI

***Nincs konkrét határ, maximum a törvény szabhatja meg, hogy mikortól számítasz felnőttnek. És az nem sokat számít, csak meghatározzák, mikortól kell elkezdened adózni és fizetni az életben maradásért. Ez is csak egy nézőpont.***

**SZEKERES BELLA,  
KREDENC, HAJNÓCZY JÓZSEF KOLLÉGIUM, PÉCS**

De ez belülről másképpen alakul, nem lehet siettetni, sem hátráltatni. Mikor eljön az ideje, történik valami, amit a szükség okozott. Sokszor a külső kényszer, vagy a belső nyomás megköveteli, hogy úgy viselkedj, gondolkodj, gondoskodj, akár egy felnőtt. Bár vannak rítusok, amikhez köthető a felnőtté válás. Például bizonyos törzseknél a beavató szertartások, pró-

bák, amiket a személyeknek át kellett élniük, és attól a ponttól számítanak felelősségteljes személynek. A nyugati világban mostanra ezt inkább az érettség-izhez kötik.

A felnőtté válás több lépcsőfokból, időszakból áll, és egyénenként ennek a ritmusa eltérő. De vajon mi is ez az érzés? Mikor megismered magad, mikor már meg tudod határozni, hogy ki vagy te, hogy mit kell tenned. Érzed már, hogy a döntéseidnek súlya van, és nem csak akkor, amikor már végbement, hanem még előtte. Mikor állsz és gondolkodsz. Felelősséget vállalsz tetteidért, szavaidért, döntéseidért. Gyermekkorban szüleink, nagyszüleink, tanáraink felelnek értünk, de mikor felnőtté válunk, mi felelünk magunkért és másokért.

Máshogy látod a világot, mint előtte. Más a fogalom, az elme, a gondolat. De nincs egy meghatározott pont, nem lehet meghatározni. Megfejtetni sem lehet, csak találgatni, kérdezni és kutatni, mind önmagunkban, mind másokban.

És ott a gondolat – mikor már elvileg a peremen állsz –, hogy miért akarjak felnőtt lenni. Hát nem jó az a felelőtlen élet gyermekként, mikor gondoskodnak rólunk és még az ételt is a szánkba rakják? S lehet, volt pillanat, mikor azt kívántad „Bárcsak már felnőtt lennék!”, mikor dacoltál szüleiddel, tanáraidal, mert nem tehetted azt, amit te találtál megfelelőnek és kedvezőnek. Talán visszagondolsz, hogy milyen jó volt az a szabadság, mert az az volt, akkor törődött veled a boldogság, hiszen egy játszóházban éltél. Nem kellett a pénzre gondolnod, és most itt vagy. Rideg lehet első látásra, de nem korlátoznak, dönthetsz a saját nyereségedre, önálló lehetsz. És ezt mind akár felnőtté válás nélkül is teheted, de azt hosszú távon megbánhatod.

Felelősségteljesnek kell lenned a felnőtté váláshoz, de a legfontosabb, hogy ismerd önmagad és önállóan gondolkodj!



# KÖZLEKEDJ OKOSAN!

## VIDEÓPÁLYÁZAT

A DUE Médiahálózat és az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság (ORFK-OB) videópályázatot hirdet 14 és 22 év közötti fiataloknak.

Pályázni saját készítésű, max. 3 perces videóval lehet.

A pályázó az alábbi 2 téma egyikében készíthet videót:

- 1) Mutasd be egy vicces videón a bringád biztonsági felszerelését!
- 2) Tanítsd közlekedni a kistesó! – Készíts videót, hogy hogyan mutadod meg egy nálad fiatalabbnak a biztonságos közlekedés hétköznapi szabályait!

Egy pályázó több témában is benyújthat pályázatot, és egy témában több pályaművet is beadhat.

A szakmai zsűri külön értékeli az ötletességet és a kreativitást.

A pályázatokat a DUE pályázatbeadói felületén kell benyújtani ([www.due.hu/palyazati](http://www.due.hu/palyazati)) oly módon, hogy a videót a YouTube-ra kell feltölteni, és ezt a linket kell a pályázati felületen megadni.

A pályázat fődíja  
egy **SZUPER** kerékpár!

A pályázatok beadási határideje: **2023. november 20.**

A legjobb **10 pályázó** meghívást kap az ünnepélyes díjátadóra, ahol mindenki ajándéksomagot kap.

**Információ:** [www.due.hu](http://www.due.hu), **kapcsolat:** [due@due.hu](mailto:due@due.hu)

# A giliszták hajnala

**Klímaszorongás ellen a legjobb, ha komposztálni kezdünk, nem használunk feleslegesen műanyag zacskót és szuper könyveket olvasunk a környezetvédelemről. Tartsatok velem a zero waste világába!**

**KROLIKOWSKI L. LILIAN,  
LEGSZERB, SZERB ANTAL GIMNÁZIUM, BUDAPEST**

Komposztálni sokféleképpen lehet. Kertés házban könnyebb kerti ládát fabrikálni a háztól messzebb, így se a szagok, se a muslicák nem zavarnak minket. De aki lakásban lakik, annak sem kell lemondania a komposztálásról, mert a közösségi kerteken túl, beltéri komposztálókba is gyűjthetitek a konyhai hulladékot. Nemcsak szép konyhai tárgyként, hanem hasznos eszközként is funkcionálnak.

#### ÉRDEKESSÉG:

A gombafonalak internetszerű hálózatként szövik át a föld alatti részeket, különböző növények gyökereit is képesek összekapcsolni. Mikorrhíza a jelenség neve. A gombák segítik egymást a táplálkozásban, információkat is cserélnek, kommunikálnak a vándorló kémiai anyagokon keresztül.

De miért is jó a krumplihéjat és az almacsutkát a többi hulladéktól külön gyűjteni? Azért, mert a lebomlásuk után humusz keletkezik, ami táplálja a növényeket. A növények pedig tisztítják a levegőt, segítenek nekünk. Szépek és hálásak, még becézhetjük is őket.

Giliszták nélkül is lehet komposztálni, ha esetleg nem kedvelné a kis bőrizomtömlős állatokat. De ha mégis barátkoznál velük, akkor több leírást is találhatsz róluk az interneten. Mielőtt nekikezdenél, hogy eső után összegyűjtsd az összes árva földigilisztát, tudnod

kell, hogy erre a célra csak két alfajuk alkalmas: a trágyagiliszta és a vöröslő giliszta. Szeretik a sötét helyeket és a nedvességet, mint Gollam. Csak ők szerencsésebbek a párkapcsolatokat illetően, sok utódjuk lesz, ha jól érzik magukat a dobozban. Ha ügyes vagy, akkor teljesen szagtalan lesz a komposztálás.

Ha bárki azt hinné, hogy unalmas dolog a környezettudatosság, annak érdekességként ajánlom a kávézacc vicces fel-

használását. Például laskagombát csíráztathattok benne.

#### ÉRDEKESSÉG:

A kávé a kőolaj után a második legjelentősebb árucikk a világon.

Szeptember a second hand hónapja, október 10. a komposztálás napja volt. Ha van kedved, tegyél egy próbát, gondoldj a Földre, és máris jobban fogod kedvelni az őszi borús napokat!



# DUO TÁBOR

HISZÜNK BENNED

BALATONKENESE,  
HOTEL PORT

2024. JÚLIUS 6-14.

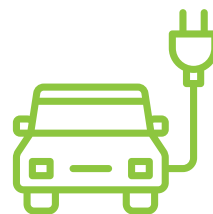
FOTÓZZ, VIDEÓZZ,  
ÍRJ ÚJSÁGCIKKEKET,  
KEZELD MESTERIEN  
A SOCIAL MÉDIÁT  
VAGY GYÁRTS  
PODCASTOT ÉS  
REGGELI MŰSORT!

**JELENTKEZZ**  
**MÉG AZ IDÉN KEDVEZMÉNYESEN!**

[WWW.MEDIATABOR.HU](http://WWW.MEDIATABOR.HU)



# ELEKTROMOS NÉPAUTÓRA LENNE SZÜKSÉG



**Vigyikán Zorkának tizenegyedikes korában abban a megtiszteltetésben volt része, hogy akadémikusok szerkesztették egyik tanulmányát, amely egy rangos természettudományos folyóiratban jelent meg.**

## PIÁR FUTÁR, A SZEGEDI PIARISTÁK LAPJA

**Egy elég komoly cikked jelent meg a Természet Világa című tudományos folyóiratban. Az írásod a járművek károsanyag-kibocsátásáról (emissziójáról) szól. Hogyan találd rád ez a téma?**

Mindig is vonzott a környezetvédelem, de csak nemrég kezdtem igazán elmerülni a témában. Ha jól emlékszem, akkor kezdtem el jobban érdeklődni az elektromos autók iránt, mielőtt megtudtam, hogy van ez a pályázat. Így amikor témaválasztásra került a sor, nem is volt kérdés, hogy miről írok.

**Ha röviden össze kellene foglalni a cikked lényegét, mit mondanál, hogyan áll a világ az emisszió terén? Jó úton haladunk? Vagy csak látszateredményeink vannak?**

Röviden, tömören: nem túl jól. Tudom, elég lejárt téma már, de igaz. Minden nap romlik a helyzet, csak nem vesszük észre. Persze a jelenlegi törekvések elképesztő befolyással vannak környezetünkre, de nem elégséges ez a cselekvés, amit most teszünk. Nem mondanám látszateredménynek, de ará-

nyaiban véve egyelőre nem túl sok. A jó irány már megvan, már csak a követőket kell gyűjteni.

**Mi a helyzet Magyarországgal ezen a téren?**

Magyarország elég lassan veszi fel a tempót. Nem sokat beszélünk ilyen témákról itthon. Viszont azt meg kell hagyni, hogy a napelemek itt is egyre népszerűbbek, és villanyautókkal is egyre gyakrabban találkozunk a városban.

### **Mire lenne szükség, hogy radikálisan csökkenjen a járművek károsanyag-kibocsátása?**

Egy elektromos népautóra, jobb tömegközlekedésre, kiépítettebb kerékpárút-hálózatra, milliárdnyi dolgot fel lehetne sorolni, amivel rá lehetne venni az embereket, hogy hanyagolják a hagyományos kocsikat. Az elektromos autókkal jelenleg az a probléma, hogy drágábbak, mint egy belső égésűek (bár folyamatosan csökkennek az árak), és legtöbbször nem engedhetik meg maguknak. Ennek orvosolásához olcsóbb akkumulátor-alapanyagot kellene találni, de még anélkül is hosszú távon jobban megérheti egy villanyautó pénzügyileg. De tulajdonképpen az is sokat segítené, ha vonzóbb lenne a tömegközlekedés, a kerékpározás, mert annyival is kevesebb autó lenne az utakon.

### **Ha megszerzed a jogosítványt, milyen autót veszel? Teslád lesz?**

Ha megszerzem a jogosítványt, valószínűleg nem veszek addig autót, ameddig nem muszáj, vagy nem kerestem meg rá magam az árat. Viszont addig is annyit fog változni a kínálat, hogy ezt előre megmondani szinte lehetetlen. Ha a Tesla ár-érték arányban megfelelő lesz nekem, akkor természetesen elképzelhető, de az általános megítélés ellenében korántsem az egyedüli vagy a legjobb elektromos autómárka a piacon.

### **Milyen tanári segítséget kaptál a cikk elkészítése során?**

Írás közben nem igazán kértem segítséget senkitől, de amikor készen lett, és csak „szépítgetni” kellett, akkor Ladányi Andrea tanárnő segített. Nélküle nem tudtam volna, hogyan kell kinéznie egy ilyen pályázatnak.

### **Mit javasolsz? Hogyan érdemes belekezdeni egy ilyen cikk elkészítésébe?**

Kutatómunka. Jó sok kutatómunka. Az elején mindenképpen utána kell nézni mindennek, ami esetleg témába vágó lehet, majd ezek alapján ajánlott egy vázlat szerkesztése, hogy ne bonyolódjon bele az ember a mondandójába, ahogy az velem is megtörtént jó párszor. Ne kövesse el senki azt a hibát, hogy az izgatottság hevében csak belecsap a lecsóba, aztán másnap ő sem érti, hogy mire akart kilyukadni.

### **Milyen pályára készülsz?**

Jelenleg energetikai mérnöki pálya lenne az elképzelés, de a véleményváltoztatás jogát fenntartom.



# ZENÉSZ ORVOSOK ÉS HOBBI ZENÉLÉS



***A zene az kell... Valamilyen formában a zene mindig jelen volt az ember életében, már az őskorban is, és nekünk orvostanhallgatóknak/orvosoknak is szükségünk van rá.***

## CONFABULA, A PÉCSI ORVOSKAR LAPJA

Nemhiába, valaki zenével tanul, kel és fekszik, és vannak sebészek, akiknek még a műtét alatt is zenére van szüksége, mert segít a koncentrációban. Sokan szabadidős tevékenységként részt vesznek valami zenei formációban, de vannak olyanok is, akik az orvoslás mellett a zenei életben is értek el sikereket. Így szeretnék bemutatni pár zenész orvost a komolyzenétől a mai kortárs könnyűzenéig, s megemlíteni pár lehetőséget, amiben részt tudtok venni, ha hobbi szinten szeretnétek a zenéléssel foglalkozni.

### **Alexander Porfirjevics Borogyin (1833-1877)**

Sose felejttem el, mikor zeneiskolás koromban Borogyinról tanultam, aki a 9. század egyik jelentős orosz zeneszerzője, az orosz ötös tagja. Egy orosz nemes törvénytelen gyermeke volt, ennek ellenére remek nevelésben részesült, mert nevelőszülei egy orosz katonaorvos és felesége voltak. Így megtanult zongorázni, fuvolázni, gordonkázni, oboázni, és már 14 éves korában zenét szerzett. De emellett a fürdőszobában egy kisebb kémiai labort is berendezett. Leghíresebb komolyzenei darabja az Igor herceg című opera. 1850-től az Orvosi-Sebészeti Akadémián tanult,

emellett kémiával és biológiával kapcsolatos tárgyakat is hallgatott, az egyetemet kitüntetéssel végezte el. Élete során feleségül vett egy zongoraművészt, tudományos munkát végzett, katoniorvos és egyetemi tanársegéd is volt. Jóban volt az orosz ötok másik 4 tagjával, s mindig szívesen játszott kamarazsenét.

„Az egyetemi élet, a tanártársakkal, a tanítványokkal fenntartott intenzív kapcsolatok, a mindezzel járó szociális alkalmak rendkívül fontosok számára. Idővel elvállalta az akadémia zene- és énekkarjának vezetését is, az ezzel járó rendszeres próbamunkával együtt, továbbá aktív szerepet vállalt a női orvosképzés megszervezésében is. Ráadásul a tanítás számára a legkevésbé sem merült ki óráinak megtartásában, hanem kötelességének érezte, hogy hallgatóival egyénileg is foglalkozzon, segítse őket problémáik megoldásában.”

Liszt Ferenc is dicsérte munkásságát. Halála szívinfarktus miatt következett be.

### **Albert Schweitzer (1865-1965)**

A német származású Albert Schweitzer, elsősorban teológus, de orgonaművész, orvos és még Nobel-békedíjas is. Nagyon különleges élete volt, érdemes komolyabban utánaolvasni. A 20. században Johann Sebastian Bach műveit interpretálta, orgonareform indult meg miatta. 30 éves korában kezdte el az orvosi tanulmányait, 7 év alatt végzett az egyetemen, majd később kórházat alapította francia Egyenlítői-Afrikában, Gabonban. Felesége zsidó származású volt, az első világháború alatt őrizetbe kerültek, a második világháború alatt nem is tartózkodtak Németországban. 1952-ben kapott Nobel-békedíjat, a második világháború miatti számos tevékenységéért. Többek

között gyermekfalvakot is hozott létre Ausztriában, Németországban és Svájcban a háború miatt magukra maradt gyermekek részére.

### **Mihalik Kálmán (1896-1922)**

Kolozsvárott végezte orvosi tanulmányait. Sajnos 26 éves korában elhunyt tífusz miatt. Egyébként kutatóorvosként dolgozott Reinbold Béla professzor mellett. Ő írta a Székely himnusz zenéjét Csanády György szövegére. A dal Erdély székely-magyar lakosságának második himnuszává vált, és 2009-ben hivatalos himnuszuknak fogadták el.

### **Körmendi János (1941-2016)**

Körmendi János az Illés együttes dobosaként vált igazán ismertté a magyar közönség számára. Rozinszky Csabát váltotta a zenekarban 1962-ben. Ő dobolt 1964-ben a Long Tall Sally, Chapel of Love, 64 és az Ostinato dalokat tartalmazó kislemezen, és 1965-ben a Séta az aranyhúrokon és a Protonok tánca című instrumentális számban, valamint a Táskarádió című dalban. 1966 májusáig játszott a zenekarral, mivel pályakezdő orvosként nem tudott eljárni a próbákra és koncertekre. Ekkor követte őt Pásztory Zoltán a zenekarban, s Körmendi János 1969-ben szakvizsgát tett.

### **Járai Márk (1986-)**

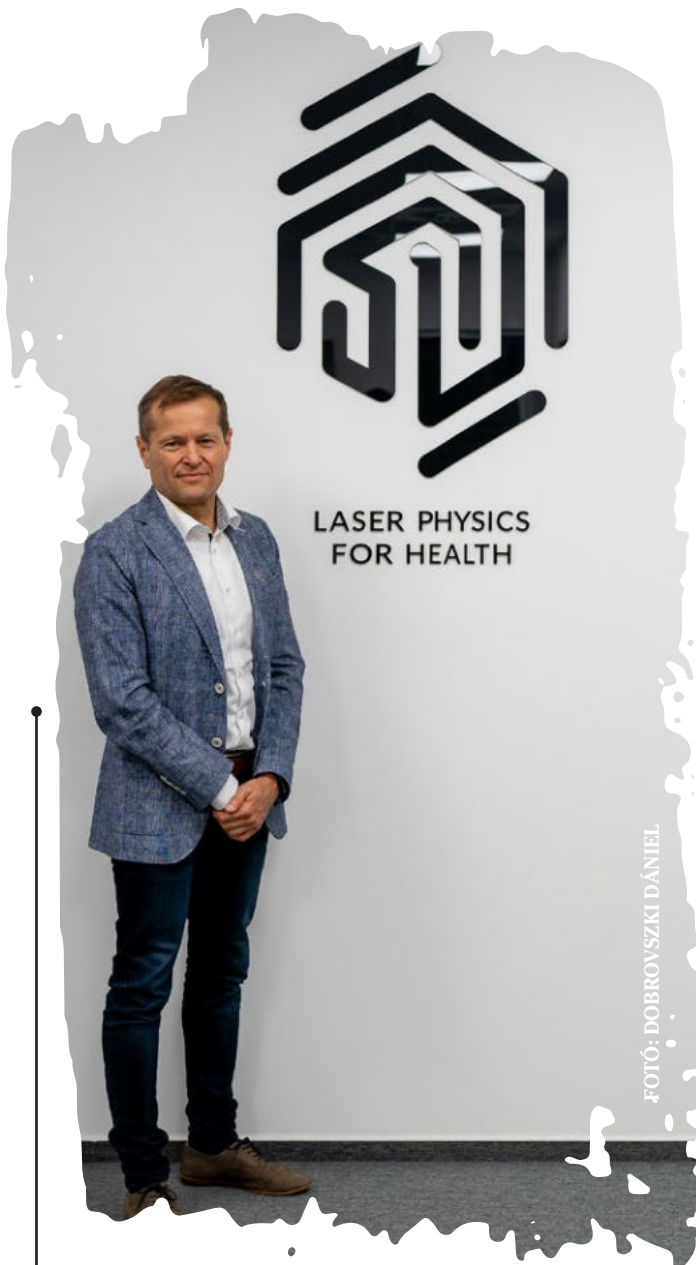
Nem kell senkinek bemutatni a Halott Pénz zenekar győri származású vokalistáját, aki itt Pécsen kezdte a fogorvosi szakot. Az együttes karrierje 2013-ban indult be igazán az Ugyanúgy hallasz című dallal. A többi meg már történelem.



# „Ha a siker elég nagy, az kompenzálja a korábbi negatív élményeket...”

## INTERJÚ A NOBEL-DÍJAS KRAUSZ FERENCCEL

PANULIN BOGLÁRKA



FOTÓ: DOBROVSKZI DÁNIEL

*A fizikai kutatások birodalmában kevés név ragyog most olyan fényesen, mint Krausz Ferencé. Az MTA külső tagja és a Max Planck Kvantumoptikai Intézet igazgatója októberben két kutatótársával, Pierre Agostinivel és Anne L’Huillierrel elnyerte az idei fizikai Nobel-díjat az ultrarövid időtartamú fényimpulzusokkal való kutatásuk eredményeiért. Korábbi és jelenlegi motivációjáról, a fizika világának jövőjéről, valamint a fiatalok lehetőségeiről kérdeztük őt, ezzel betekintést nyerve egy kivételes kutató gondolataiba.*

**Hogyan alakult ki érdeklődése a fizika iránt? Már középiskolás éveitől megfogalmazódott önben, hogy ezzel kellene foglalkoznia?**

Sőt, korábban, már általános iskolában. Kiss tanár úr fizikaórái érlelték bennem ezt a döntést, amely később csak megerősödött, köszönhetően a további kiváló tanáraimnak a középiskolai, később pedig az egyetemi tanulmányaim során. Utóbbi esetben Simonyi Károly és Marx György professzor urak órái véglegesítették döntésemet. Attól kezdve, hogy megismerkedtem a fizika gyönyörűségeivel, már nem igazán volt olyan megfontolás, hogy esetleg szükségem lenne más alternatívára is.

**Mik egy kutató, fizikus legfontosabb tulajdonságai?**

A kíváncsiság központi szerepet játszik. Fontos, hogy kedvünket leljük a felfedezésben és az új ismeretek megszerzésében, hogy ezek olyan érzést tudjanak adni, ami minden nélkülözésért és plusz munkaóráért kárpótolja az embert.

### Mi motiválta a kezdetekben és motiválja ma a munkája során?

A kezdetekkor inkább a kíváncsiság és a felfedezés, új ismeretek megszerzésének a vágya volt a fő motivációm. Az a törekvés, hogy az új ismereteket egy konkrét alkalmazás irányába hasznosíthassam, az már inkább a pályafutásom későbbi szakaszában vált meghatározó tényezővé.

### Ilyen konkrétum a Nobel-díjas kutatásuk is. El tudná magyarázni nagy vonalakban, hogy miről szól felfedezésük?

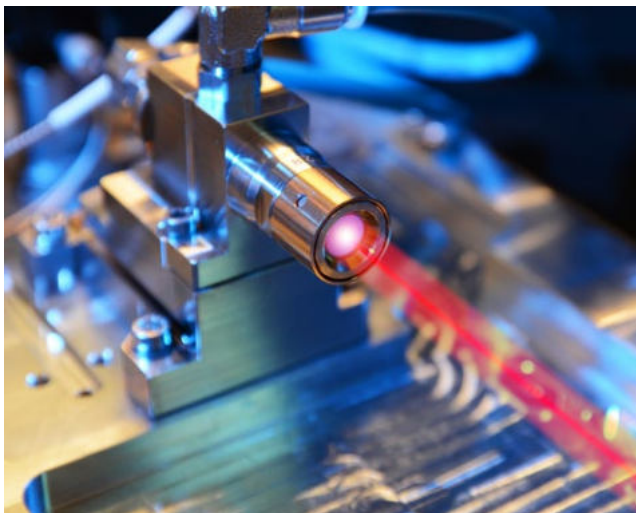
Az érdeklődésünk központjában az elektronok mozgása áll, amik az atommagokon kívül a természetben lejátszódó leggyorsabb folyamatok. Attoszekundumos (egy attoszekundum a másodperc milliárdod részének milliárdod része – a szerk.) időskálán változtatják az anyagon belül az állapotukat, és ahhoz, hogy ezeket a változásokat valós időben követni tudjuk – átvitt értelemben –, egy olyan kamerára van szükségünk, amely ennek megfelelő rövidségű expozíciós idővel rendelkezik. Ennek a kamerának a szerepét játsszák az attoszekundumos fényvillanások. Ez volt a fő motiváció abba az irányba, hogy ilyen fényvillanásokat előállítsunk, ami 2001-ben már sikerült.



### Biztosan voltak kihívások, kudarcok, amikkel szembesültek a kutatások során. Hogyan sikerült ezeken túljutniuk, milyen tanáccsal tudná ellátni a diákokat, ha falakba ütköznek?

Az egyszerűsített válasz erre az lenne, hogy csak kihívások és kudarcok voltak, ebből állt az egész kutatás. Bővebben: sok kudarcból és néhány nagy sikerből, aztán ha a siker elég nagy, az kompenzálja a korábbi negatív élményeket. Tudni kell együtt élni ezekkel a kudarcokkal, és le kell vonni belőlük a tanulságokat, mert ha valami nem megy, az is egy kutatás és egy információ, hogy másképpen kell megpróbálni folytatni a további munkát. Emellett saját magunkat is erősíte-

ni kell pszichikailag abban az esetben, ha a kudarcok ismét bekövetkeznek, nem szabad hagyni magunkat elbátortalanítani, ki kell tartanunk a céljaink mellett.



### Miért érdemes természettudományos pályát választania egy fiatalnak 2023-ban?

Azért, mert fizikusként óriási, szerteágazó lehetőségei vannak nagyon különös életterületeken. Ezeknek a legkülönfélébb területeknek a kutatása, felfedezése hozzá tud járulni ahhoz, hogy a következő generációk, vagy akár még a mi generációnk is jobb legyen.

### Hogy látja, milyen lehetőségek várnak a következő generációkra az ön szakterületén?

A fény és az anyag kölcsönhatása szinte korlátlan lehetőséget rejt még mindig, minden felfedezés ellenére kiaknázatlan ez a területe a fizikának. Meg vagyok róla győződve, hogy a fény az egyik legjobb eszköz arra, hogy az anyagról – beleértve az élő anyagot is – mindent, amit ember megtudhat, az megtudjuk. Jelenleg még nagyon keveset tudunk, és sok kérdés van, amit szeretnénk megválaszolni, és ehhez a fény egy óriási segédeszköz lehet.

### Mit gondol, hogyan találhatnak inspirációt a mindennapjaikban a fizika iránt érdeklődő fiatalok, valamint hogyan lehetne közelebb hozni ezt a tudományt a diákokhoz?

Például úgy, hogy kinyitjuk a kutatóintézeteket, ahogyan tettük a fizikai Nobel-díj kihirdetésének napján a garching-i Max Planck Intézetünkben, ahol több mint ezer ember, köztük nagyon sok fiatal várta, hogy betekintést nyerjenek abba, hogyan, milyen eszközökkel zajlik a kutatásunk. Ez kifejezetten hasznos, de úgy gondolom, hogy ez Magyarországon is működik. A fiatalok részéről pedig nyilván az érdeklődés felkeltése a fontos, amiben az általános és középiskolai tanároknak, a „Kiss tanár bácsiknak” van óriási jelentősége, ezért is nagyon fontos, hogy a legjobbak, legalkalmasabbak, legrátermettebbek legyenek a tanárok, amihez azonban elengedhetetlen az, hogy ez a szakma nagyobb megbecsülést kapjon, mint amit eddig kapott.



# VEGYÜK KOMOLYAN A PÉNZÜGYEKET!

**Tudod, mit tegyél, ha problémád adódik a bankkártyás fizetéssel? És azt, hogy miért fizetünk adókat és mire valók a járulékok, amit a fizetésedből von le a munkaadód? Tudod, mi a feladata a fantáziát megmozgató nevű Magyar Államkincstárnak? Az év végéhez közeledve a pénzügyek komolyabb oldalát tekintjük át, hogy ne csak költsd a pénzt, hanem tájékozott is legyél. Összegyűjtöttük nektek az elmúlt hónapok leghasznosabb gondolatait Pénzügyes rovatunkból.**

## HA GOND VAN A BANKKÁRTYÁVAL

A karácsonyhoz közeledve megnő az online rendelések, kártyás fizetések száma is. Sajnos előfordulhat, hogy eközben problémába ütközöl. Tóth Tibor, a Pénzügyminisztérium makrogazdasági és nemzetközi kapcsolatokért felelős államtitkára volt segítségünkre.



Tóth Tibor

**Ha interneten vásárolunk, akkor honnan tudhatjuk, hogy melyik az az oldal, ahol nyugodtan megadhatjuk a bankkártyaadatunkat a fizetéshez?**

A gyakorlatban a legtöbb helyen, a boltokban, mozikban vagy akár az iskolai büfében is biztonságos a bankkártyák használata. Az online áruházakban már van kockázatunk. Hogy ezeket minél könnyebben kiszűrjessük, létrejött a Jogsértést

elkövető webáruházak adatbázisa, ami a <https://jogsertowebaruhazak.kormany.hu/> oldalon érhető el. Az adatbázis tartalmazza azon jogsértést elkövető online webáruházakat, amelyek magatartását a Fogyasztóvédelmi Hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal vagy a bíróság jogerősen jogsértőként állapította meg. Amennyiben kétség merül fel bennünk egy-egy adott webshop-pal kapcsolatban, mindenképpen érdemes ezen az oldalon ellenőrizni, hogy szerepel-e rajta

**Ha esetleg bankkártyás csalás áldozataivá válnánk, akkor mi a teendő?**

A kártyás vásárlásokról manapság elmondható, hogy nagyon biztonságosak, de sosem árt résen lennünk. Lehetnek olyan oldalak, fizetési felületek, amelyek ugyan kinézetre hasonlítanak a megszokotthoz, de valamivel több adatot kérnek. Ilyen lehet például, hogy a kártya PIN kódját is kéri online vásárlásnál. Ebben az esetben azonnal szólaljon meg a belső vészharangunk és haladéktalanul szakítsuk meg a tranzakciót! PIN kódot soha ne adjunk meg! Nagyon fontos, hogy a kártya hátoldalán található CV vagy CVC kódot is csak kizárólag biztonságos fizetésnél adjuk meg, és figyeljünk arra, hogy ez ne kerülhessen illetéktelen személyek kezébe.

**„MI ÉRTELME ANNAK, HOGY VALAKI MEGTANULTA A MÁSODFOKÚ EGYENLET MEGOLDÓ KÉPLETÉT, DE SEMMIT NEM TUD AZ ADÓZÁSRÓL?”**

Bár a kérdés provokatív, sokan valóban nem ismerik igazán az adózás rendszerét. Ezen próbáltunk segíteni Izer Norbert, a Pénzügyminisztérium adóügyekért felelős államtitkára segítségével.



Izer Norbert

**Mit nevezünk adónak?**

Az állam olyan jövedelmeket szerez a munkavállalóktól, vállalkozóktól, cégektől, vásárlóktól stb., amit a közös kiadásokra, például egészségügyre, honvédelemre, oktatásra fordít.

**Miért kell adót fizetni, és kinek fizetjük?**

Adót azért kell fizetni, mert a kö-



zösségi kiadásokat fedezni kell. Tipikusan az államok vetnek ki adót. A modern társadalmakban alapvetően két szinten van adókiivetés: vannak települési adók, amiket az önkormányzatok, és vannak állami adók, amit a kormányok szabhatnak meg.

#### Mi a különbség az adó és a járulék között?

Az adók olyan típusú állami bevételek, amikhez nincs egyértelműen cél rendelve, az állam szabadon gazdálkodik vele a már említett közösségi kiadásokat finanszírozva. A járulék is egyfajta közteher, de annyiban eltér, hogy ott megmondjuk, mire fordítja az állam a befolyt összeget. Így a befizetője tudhatja, hogy körülbelül mi az a szolgáltatás, amit ezért cserébe ő kaphat. Ilyen például a társadalombiztosítási járulék, amely fedezi a nyugdíjbiztosítási és az egészségbiztosítási ellátásokat.

#### A KINCSTÁR OLYAN, MINT A FOCIBAN A JÓ BÍRÓ: AKKOR VÉGZI JÓL A DOLGÁT, HA SZINTE LÁTHATATLAN MARAD

Hogy mit csinál a Magyar Államkincstár és kikkel működik együtt, arról Bugár Csabával, a szervezet elnökével beszélgettünk.

#### Mi az Államkincstár fő feladata és funkciója?

Alapjában véve mi egy pénzügyi lebonyolító szervezet vagyunk. Ahogy magunk közt szoktuk mondani: a Kincstár a közigazgatás pénzügyi motorja. A fő feladatunk a magyar állami költségvetés végrehajtása, pénzügyi teljesítése. Emellett több száz költségvetési szervezet van, amelyeknek az utalásait szintén mi végezzük.



Bugar Csaba

Amit a lakosság leginkább érzékelhet a tevékenységünkben, azok a különféle kifizetések, amiket mi bonyolítunk le – ide tartozik például a nyugdíj, a családi pótlék, az otthonfelújítási támogatás, vagy éppen a fiatalok nyelv- és KRESZ-vizsga támogatása, amik szintén a Kincstáron keresztül jutnak el a családokhoz.

#### Kik az ügyfelek, illetve milyen szolgáltatásokat nyújt még ezenfelül a szervezet?

Vannak állami ügyfeleink, ezek a már említett költségvetési szervek. Vannak azonban nem állami ügyfeleink is. Példának okáért állampapírt is forgalmazunk a 19 megyei fiókunkban és Budapesten, valamint online. Itt több százezer magyar állampolgár vásárolhat államkötvényt.

#### Mi a kapcsolat az Államkincstár, a Pénzügyminisztérium és a Nemzeti Bank (MNB) között?

Az államháztartásért felelős miniszter, Varga Mihály gyakorolja a felügyeleti jogokat a Kincstár fellett. A Kincstár pénzforgalmi számlát vezet az állami szervezetek, önkormányzatok részére. A Nemzeti Bankban van egy Kincstári Egységes Számla, itt jelenik meg az állam likviditása, ez olyan, mint bármely kereskedelmi banknak a jegybanknál vezetett elszámolási számlája. Viszont az MNB-nek semmilyen felügyeleti jogköre nincsen felénk. Ők egy társszerv, akikkel nagyon jó szakmai kapcsolatot ápolunk.

# CSIGÁK VS TEKNŐSBÉKÁK

## LEONARDO DA VINCI OTTHONÁBAN JÁRTAM

SZEKERES STEFÁNIA



*A toszkán vidék talán a legszebb része Olaszországnak. A dimbes-dombos táj sok hektárnyi szőlőssel és olívafa ültetvénytel mesébe illően szép látványt nyújt. Az igazán csodálatos viszont az benne, hogy sok érdekesség maradt fent a környéken a történelmi korokból – a régi városokban sétálni utazásom során olyan volt, mintha visszaugrottam volna az időben.*



Az Itáliai-félsziget északi részén elterülő toszkán vidék nem csak szépsége miatt, hanem az itt élt híres művészek miatt is kifogyhatatlan forrású turisztikai érdekesség. Leonardo Da Vinci például szőlővárosáról, Vinciről kapta nevét, ahol ma egy múzeumban mutatják be a terveit alapján megépített gépeket.

**Siena** volt a legérdekesebb, ahol jártam. 17 contrada-ból (kerületből) áll, mindegyiket egy állat vagy természeti elem jelképez, amelyeknek eredete a 13. századig nyúlik vissza. Évszázados viszálykodás van a Csigák és a Teknősbékák között, de más kerületek sem szívelelik egymást. A versengésnek teret ad az évente kétszer megrendezett lóverseny, amelyet a híres főtéren tartá-

nak. Az a kerület nyer, akinek lova a félkör alakú teret a leghamarabb futja körbe kétszer. Az ajándékboltokban mindenki a kedvenc kerületének saját színével és állatával ellátott szuveníreket tudja megvásárolni.

A toszkán túrából a **pisai ferde torony** sem maradhat ki. Az épület megerősített alapjainak köszönhetően még sokáig fog mókás képek elkészítéséhez háttérül szolgálni a téren található dómmal és keresztelő kápolnával együtt.

**Firenze** mégis vitte a prímet. A legnagyobb élmény az Uffizi Képtár volt, ahol többek között megnéztük a Medúza című alkotást és Botticellitől A tavasz festményét is. A Vénusz születését pedig sose gondoltam, hogy



valaha megcsodálhatom élőben. Természetesen a firenzei dómot és a Ponte Vecchio hidat is megnéztük. Sajnos ezt a napunkat elmosta az eső, de a Porcellino malackához még így is eljutottunk.

**San Gimignano** más néven „kis Manhattannek” is szokták nevezni magasba emelkedő tornyai miatt. A településen minden épület vöröstéglából épült, és szinte minden út macskakővel volt kirakva. Megkóstoltuk a Gelateria Dondoli híresen jó fagyiját, a város pereméről csodás kilátás nyílt a tipikus toszkán tájra, amibe belelógott néhány olasz ciprus, ezzel téve teljessé a képet.



# LÉGY OKOS FOGYASZTÓ A PÉNZÜGYEKBE IS!

***A fogyasztóvédelem fogalmával nap mint nap találkozunk, mégis meglepődhetünk, mennyi területen védik a fogyasztók érdekeit a törvények. Például a pénzügyeink intézése során is védelemben részesülünk. Ezen a téren dr. Andor Krisztina, a Gazdaságfejlesztési Minisztérium pénzügyi szabályozásáért és a gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkára segített eligazodni. Szó esett a fogyasztók és a szolgáltatók szerepéről, a fogyasztói szabályokról és a tudatos pénzügyi fogyasztásról is.***

## FOGARASI KLEOPÁTRA

A pénzügyi fogyasztóvédelem fogalma és hatásköre nagyon tág. A fogyasztók védelme kiterjed a banki szolgáltatásoktól kezdve a befektetési, biztosítási, önkéntes pénztári és tőkepiaci területen nyújtott szolgáltatásokig. Különböző védelmi mechanizmusok lépnek életbe akkor, ha a szolgáltatást igénybe vevő fogyasztónak panasa van, vagy ha sérülnek az őt megillető jogok.

Probléma esetén a fogyasztónak segíthetnek az illetékes fogyasztóvédelmi hatóságok vagy a szolgáltatók. A szolgáltatók legfontosabb kötelezettsége,

hogy figyelemfelhívással és tájékoztatással segítsék a fogyasztóikat. A pénzügyek terén minden tudás és eszköz a szolgáltató birtokában van. Ezzel szemben a fogyasztó egyedül van a sok-sok kérdésével. A fogyasztóvédelmi szabályok ezt a kiszolgáltatottságot segítenek megszüntetni. Például, ha problémád van, és a kérdéseidre kapott válaszok nem felelnek meg az elvárásaidnak, vagy nem kapsz a témában teljeskörű tájékoztatást, akkor jogorvoslati lehetőségekkel élhetsz.

A fogyasztóvédelmi jogok minden pénzügyi szolgáltatásra kiterjednek az olyan hétköznapi szolgáltatásoktól kezdve, mint például a bankszámlavezetés, bankkártya-használat, egészen az olyan összetett, bonyolult szolgáltatásokig, mint a hitelek, befektetések. A különböző szolgáltatásokra viszont különböző fogyasztóvédelmi szabályok vonatkoznak. Az első és legfontosabb feladat, hogy a megkötendő szerződést alaposan át kell olvasni! Szánjuk rá az időt és az energiát, nehogy hosszú évekre elköteleződjünk egy olyan megállapodás mellett, ami akár a kárunkra is lehet – figyelmeztetett minket dr. Andor Krisztina.

A digitális pénzügyek viszonylag új területe számtalan új kérdést hozott a fogyasztóvédelem terén is. A digitalizáció a haladást szolgálja a pénzügyek terén is, ennek szükségessége és haszna kétségtelen. Azonban a szabályozóknak is lépést kell tartaniuk a digitalizációval fogyasztóvédelmi szempontból is. Biztosítani kell a fogyasztók tájékoztatását és a panasztételi lehetőséget elektronikus úton is. Ez azt is jelenti például, hogy megváltoznak az előzetes tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségek, másrészt az ellátási jogra vonatkozó szabályok.





Az online vásárlások esetén a fogyasztói jogok egyik alappillére az elállási jog. (Az elállási jog azt jelenti, hogy az interneten megkötött szerződéstől egyoldalúan visszaléphetünk, és a termék visszaküldése esetén követelhetjük a kereskedőtől az általunk kifizetett összeg visszatérítését – a szerk.) Ez a pénzügyekben is sok mindenre vonatkozik. Egy bankszámla igénylés vagy nyitás esetében is lehet elállási jogunk. Ez viszont csak akkor érvényes, ha a szerződésünk nem tartalmaz a felmondási időre külön kikötést. A tájékoztatási jogon kívül a szerződés felmondásának joga szintén megilleti a fogyasztót. Ezek a lehetőségek mind a fogyasztóvédelmi „arszenálba” tartoznak, amelyek a fogyasztók érdekeit védik.

A fogyasztóvédelmi jogok tehát védenek és segítenek minket, ám felmerülhet a kérdés: honnan tudom, hogy a problémám már érinti-e a fogyasztóvédelmet?

„Minden olyan panasz, ami a fogyasztótól származik, elindíthat fogyasztóvédelmi mechanizmusokat, és élhetünk azokkal a jogorvoslatokkal, amik egy fogyasztót megilletnek” – fogalmazott dr. Andor Krisztina. Először a szolgáltatónkhoz kell fordulnunk – akkor is, ha úgy tűnik, a szolgáltatónk nem együttműködő és nem tudjuk vele intézni a fogyasztóvédelmi problé-

máinkat. Mindenképpen írásban kell jeleznünk, hogy milyen észrevételünk, kifogásunk, panaszunk van. Erre a szolgáltató köteles 30 napon belül indokolt választ adni. Ha nem kapunk kielégítő választ vagy megoldást, akkor lehetőségünk van a Pénzügyi Békéltető Testülethez fordulni.

Biztos sokan elgondolkodtatok, hogyan is legyetek tudatos pénzügyi fogyasztók. Dr. Andor Krisztina szerint a legfontosabb a prevenció! Nem véletlen, hogy a pénzügyi szolgáltatóknak fontos kötelezettsége a tájékoztatás. Ez azt szolgálja, hogy már a pénzügyeink kezelésének kezdetekor is sokkal informáltabbak, felkészültebbek lehessünk. A másik jó tanács, hogy ne csak egy pénzügyi szolgáltatót keressünk fel. Több szolgáltatótól is tájékozódjunk a lehetőségeinkről, mielőtt valamelyiknél hosszútávra elköteleződünk! Figyeljünk oda minden apró részletre, és alaposan mérlegeljünk, hogy melyik megoldás a legkedvezőbb számunkra. Erre nem szabad sajnálni sem az időt, sem az energiát!



# ÁRNYÉKSZÍNHÁZ EGY KAMPÁNYFILMBEN

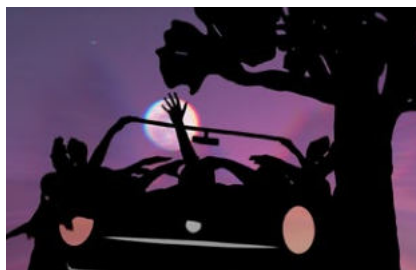
**A Diageo az Attraction Látványszínházzal közös nemzetközi kampányt indított, melyben magyar művészek közreműködésével népszerűsítik a felelős alkoholfogyasztást, és arra biztatnak, hogy soha ne vezessünk ittasan. Az együttműködés eredményeként egy lélegzetelállítóan gyönyörű film született az ittas vezetés életet megváltoztató, gyakran tragikus következményeiről. A Diageo, a világ vezető alkoholos italgyártója és -forgalmazó vállalata. Az Attraction a világ legkeresettebb árnyék-és látványszínháza. 2013-ban megnyerte a Britain's Got Talent tehetségkutatót. A most indult kampány, amelyhez az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság is csatlakozott, már több mint 4 millió megtekintésnél tart a YouTube-on. Ábrahám Gergellyel, a Diageo kelet-európai vállalati kapcsolatokért felelős igazgatójával beszélgettem a kampányfilmről.**

## SAÁD ANNA

Hazánkban a KSH adatai alapján 2022-ben 14.748 személyi sérüléssel járó közúti baleset történt, amelyből 1195-öt ittasan okoztak. A Diageo elkötelezett a pozitív alkoholfogyasztás népszerűsítése mellett. Számos kezdeményezést indított világszerte, amelyek ezzel foglalkoznak.

Az Attraction-nel közös kampányfilm mögött sok minden áll. Az Attraction junior csapata tavaly szerepelt a Britain's Got Talent tehetségkutatón. „Ennek kapcsán jutott eszünkbe, hogy az Attraction-nel szeretnénk együtt dolgozni, mert ők annyira jól meg tudják fogni a lénye-

get, hatásosan elmesélni egy történetet” – mondta Ábrahám Gergely. „A produkció megal-



kotásakor fontosnak tartottuk, hogy a táncosok mozdulataival, a történetszálak vezetésével egy erős üzenetet közvetítsünk: az ittas vezetés következményeit és a helyes döntések lehetőségét” – mondta Szűcs Zoltán, az Attraction alapító-vezetője.

A Diageo és az Attraction csapata közösen terveztek egy forgatókönyvet, melynek alapján az Attraction több hónapig dolgozott, hogy a produkciót megvalósítsa. Nemrég pedig a Diageo

egyik éves rendezvényén élőben is előadták. „Hihetetlen, hogy különböző árnyjátékokkal, mozdulatokkal és a zenével milyen hatást lehet elérni úgy, hogy közben senki nem szólalt meg” – mondta Ábrahám Gergely. Az élő előadások is azt a célt szolgálják, hogy a kampányfilm minél több országba eljusson, és több embert megérintsen.



A felelős alkoholfogyasztás népszerűsítésével kapcsolatban felmerülhet a kérdés, hogy miért fontos a Diageo számára ebben szerepet vállalni?





A Diageo az iparág egyik vezető vállalata, és emiatt kötelességének érzi, hogy edukálja a fogyasztóit. *„Abban hiszünk, hogy a kulturált alkoholfogyasztás lehet egy kiegyensúlyozott élet része, de ehhez hozzátartozik, hogy hasonló kampányokat folytassunk. Azt látjuk, hogy sem a közvélemény számára, sem a diákok, fiatalok számára nincsenek olyan előadások, felkészítők, amik megtanítják őket bánni az alkohollal, hogy milyen hatással van a szervezetükre.”* – mondta Ábrahám Gergely. Ebben a küzdelemben nincs egyedül a Diageo, több versenytársa, sörgyártók is készítenek hasonló kampányokat.



Kicsiben is fontos erőfeszítést tenni. Erről szól a Diageo egy másik programja, a *Szétcsúszva*, vagyis *Smashed*, ami már negyedik éve megy és a Momen-tán Társulattal indították el. Ez egy iskolásoknak szóló 30 perces előadás, amit színészek ját-

szanak. Három tinédzser történetét mutatja be, hogy milyen problémákkal küzdenek, miért nyúlnak például az alkoholhoz.



Ábrahám Gergely

A végén bekövetkezik egy baleset, és a következő fél órában egy interaktív részben beszélnek meg a diákokkal, hogy mi történhetett volna másképp, kinek mi volt a felelőssége, milyen problémákkal küszködtek, az alkohol milyen szerepet játszott ebben. *„Nem az a cél, hogy megmondjuk a fiataloknak, hogy mit csináljanak, és mit ne, hanem hogy bemutassuk, hogy amit az alkoholfogyasztás okoz, annak milyen hatása lehet az életükre, egészségükre, kapcsolataikra a szüleikkel, a családdal”* – mondta Ábrahám Gergely. A Diageo

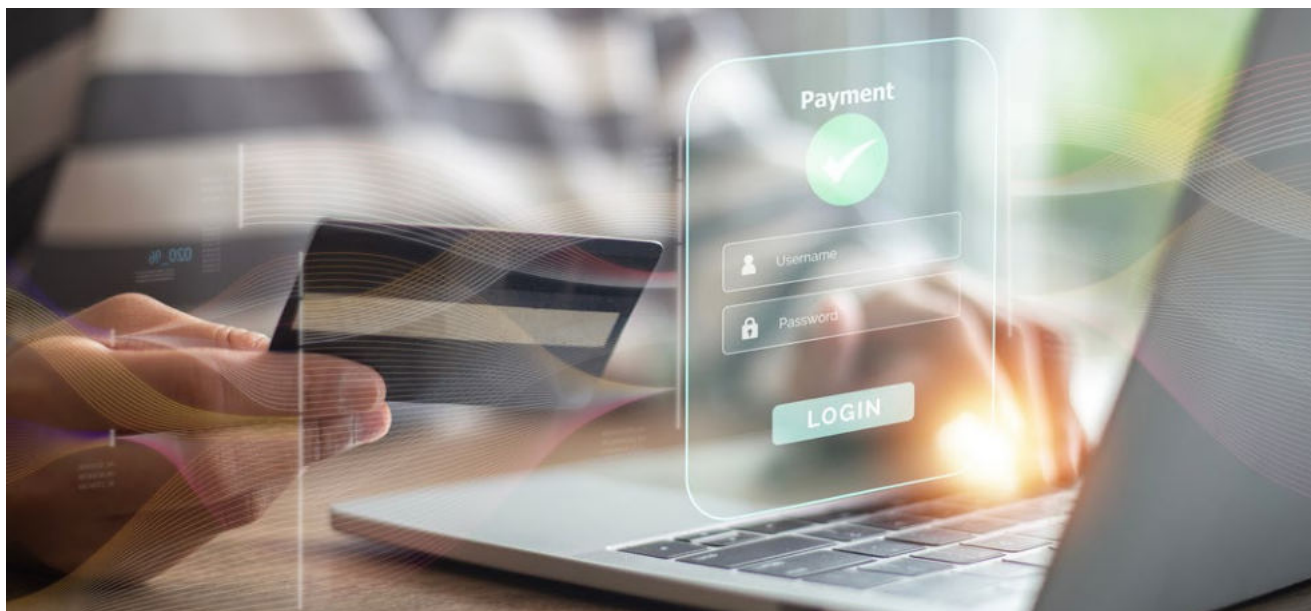
ebben is szorosan együttműködik a rendőrséggel.

*„A Diageo megtalálta a leghatékonyabb módját, hogy felhívja az érintettek figyelmét egy fontos közlekedési problémára. Továbbra is támogatjuk a kezdeményezést, mert tapasztalataink szerint a hasonló, érzelmekre ható, kapcsolódást lehetővé tevő kampányokkal érhető el a legjobb hatás”* – mondta Berzai Zsolt rendőr alezredes, az ORFK-OBK főtitkára.

Az Attraction kampány jelenleg is több országban fut. A médiában is pozitív visszajelzések érkeznek róla, sok cikk készült a témában. *„Azt gondoljuk, hogy minél több ilyen programot kellene csinálni, az ebben illetékes szerveknek vagy a kormányzatoknak is van feladata”* – mondta Ábrahám Gergely.



# VÁSÁROLJ ONLINE, OKOSAN, BIZTONSÁGOSAN!



**Kettőt alszunk és itt a karácsony, az ünnepi vásárlási lázat pedig fokozza egy Black Friday hétvége is: ilyenkor felpörög az online vásárlás. Ezért is jó, ha tudod, hogy a pénzedre leső kiberbűnözők is boltnak, fu-társzolgáltatnak látszó weboldalakat üzemeltethetnek adathalász cél-lal, azaz, hogy megszerezzék az adataidat és a pénzed.**

Ma még csak mosolygysz, amikor a közeledő karácsonyról beszélünk, de a boltokban már megjelentek az első csokimikulások és hamarosan Neked is eszedbe jut, hogy ajándékokat kellene vásárolni. Bár az adathalász kísérletek és a csalások már most csúcsra járnak Magyarországon és szerte a világban is, de mindig van rosszabb – egyre nagyobb kockázatnak leszel kitéve, ahogy egyre többen vásárolnak online. Mindez nem kell, hogy eltántorítson az online vásárlástól és a kényelmes, gyors és biztonságos digitális fizetéstől! Most adunk pár tanácsot, hogy a körültekintés mellett mit tegyél, hogy ne vigyenek jégre a kiberbűnözők.

## Tartsd megfelelő szinten a limitet!

A bankkártyához tartozik egy készpénzfelvételi és vásárlási, valamint online vásárlási limit is. Amilyen összegre beállítod a limitet,

egy adott naptári napon akkora értékben költhetsz, vagy vehetsz fel készpénzt. Emellett lehetőséged van a tranzakciók számát is korlátozni. Érdemes a limitet a szokásaidnak megfelelően aktualizálni, valamint alapesetben alacsonyan tartani. Így baj esetén a veszteségedet is csökkentheted.

### TIPP:

**Csak az indokolt mértékű bankkártyalimitet állítsd be.**

Amikor a magasabbra állított limitre már nincs szükség, ne felejtsd el azt visszaállítani alacsonyabb összegre. A bankok mobilalkalmazásaiban és internetbankjaiban jellemzően lehetőség van a gyors és alkalmi átállításra is.

**Folyamatosan kövesd figyelemmel számlád egyenlegét.**

Ellenőrizd, hogy az adott vásárlás nem jár-e ismétlődő díjfizetéssel. Ezt (azon túl, hogy alaposan elol-

vasod a vásárlási feltételeket) legkönnyebben úgy teheted meg, ha SMS értesítést kérsz a számlán történő pénzmozgásról, vagy az internetbankban, banki mobilalkalmazásban figyelemmel kíséred az egyenleged alakulását. Ismétlődő díjfizetéssel járnak jellemzően a telefonra letölthető applikációk vagy a streaming szolgáltatások is.

### Figyelj oda, milyen oldalon jársz!

Az online világban nagyon fontos, hogy nem minden az, aminek látszik. Például nem minden üzlet, ami annak látszik. Nem minden futárszolgáltat, amiről azt gondoljuk, és nem mindig a bank oldalán jársz. A legegyszerűbben a böngésződ címsorában látható hivatkozásnál csekkolhatod, hogy nem a bűnözők által kreált kamu (adathalász) oldalon jársz-e. A „hiteles” oldalak webcímei értelmesek, azonosíthatók, a kamuoldalakban mindig van valami látható eltérés.

Ha ilyen helyre tévedtél, zárd be a böngészőt, ürítsd a cookie-kat és ha nincs online vírusellenőrző a gépeden, futtass egy vírus ellenőrzést is.

Ha netbankolni szeretnél, a netbank linkre mindig kivétel nélkül a bankod főoldaláról kattints, aminek a címét te magad gépeled be a fejlécbbe. Soha ne menj kapott üzenetben, emailben található, látszólag a banki oldalakra navigáló és hasonló linkekre. És soha ne adj meg ilyen helyeken netbanki jelszavakat.

**TIPP:**

**Minden esetben győződj meg arról, hogy valóban a bankod hivatalos internetbanki oldalán jársz.**

Érdemes kézzel begépelni a teljes webcímet, és nem a keresőoldalaikat használni a betöltésükhöz.

**Ha az internetbanki belépési adatok megváltoztatására felhívó üzenetet kapsz, annak semmilyen körülmények között ne tegyél eleget.**

A bankok sosem küldenek ilyen tartalmú üzenetet.

**Ha jóváhagyó SMS-t vársz, ne megszokásból írd be a kapott jóváhagyó kódot.**

Mindig figyelmesen olvasd el az SMS szövegezését, hogy éppen mit hagysz jóvá.

**Regisztrálj körültekintően, ne használj rutin jelszavakat!**

Vannak a neten online üzletnek kinéző, vonzó dizájnnal összerakott oldalak, amik nem árulnak semmit, viszont a látszólagos termékeiket olcsón hirdetik: az ilyen oldalak mögött a legtöbb esetben csalók vannak, akik kis összegeket vonnak le a kártyádról a megrendelésed alapján, de aztán vagy nem küldenek semmit, vagy amit küldenek, az filléres bőví. Arra apellálnak, hogy azt a kis összeget sosem fogod visszakérni, tehát adásvételnek álcázzák az átverést. A másik lehetőség, hogy nem is árut akarnak neked eladni, hanem a bankkártya vagy Netbank adataidat szeretnék megszerezni.

Ezért legyél körültekintő, hogy egy webshopnak milyen adatokat adsz meg, mert a kártyádon vagy számládon lévő teljes egyenleget elvihetik. Fokozott figyelemmel légy az ilyenkor SMS-ben kapott kódokra. Értelmezd azokat mielőtt begépeled. Gyanú esetén ne add meg a kapott jelszót és azonnal értesítsd a Bankod, hogy a további szükséges intézkedéseket és ellenőrzéseket megtehessek a kártyád/számlád védelme érdekében.

**TIPP:**

**Körültekintően regisztrálj!**

Személyes vagy bankkártya adatokat interneten keresztül kizárólag indokolt esetben, és a lehető legnagyobb körültekintéssel eljárva adj meg.

**Sose add meg a megerősítő kódot, ne hagyd jóvá telefonhívás alapján tranzakciót!**

Európában egy PSD2 nevű szabályozás írja elő, hogy az online tranzakciókat eseti jelszóval, vagy appos azonosítással jóvá kell hagynod. Sose add ki az SMS-ben érkező kódot másnak, és soha ne hagyd jóvá olyan tranzakciót, amelyre telefonhíváson keresztül szólítanak fel! Mindig értelmezd a kapott SMS-t.

**Vásárolj megbízható forrásból!**

Olyan vállalkozások online szolgáltatásait vedd igénybe, amelyeket ismersz és megbízhatónak tartasz. Amikor korábban nem használt szolgáltatást veszel igénybe, az adatok megadása előtt mindig ellenőrizd a weboldal valóságát, fizetési biztonságát!

**Fizess kártyával és légy óvatos a direkt utalásnál!**

Kártyás fizetés esetén a kártyatársaságok szabályai bizonyos fokú védelmet nyújtanak az átverés ellen – ha nem küldi a kereskedő az árut, visszakérheted a pénzt a bankodon keresztül is bizonyos feltételekkel. Azonnali átutalásnál azonban fontos meggyőződnöd arról, valódi kereskedőnek utalsz-e.

**Gondold át, mielőtt kattintasz!**

Óvakodj a kéretlen email-ben, a felugró ablakokban, vagy hirdetésekben kapott linkektől, mert le-

het, hogy hamis vagy megtévesztő webhelyre mutatnak. Ha ismeretlen személyek látszólag a Foxpost, GLS, Vinted, valamelyik közmű, vagy Bank nevében küldenek linket, jusson eszedbe, hogy nagy valószínűséggel adathalász link. Mindig az adott szolgáltató oldalára lépj be külön begépelve a címét. A különböző internetes honlapokon és közösségi oldalakon megjelenő – bankkártya adatokat kérő – nyeménnyjátékokkal kapcsolatban legyél mindig óvatos.

**Használd összetett és bonyolult jelszavakat, amelyeket csak a fejedben jegyzel meg!**

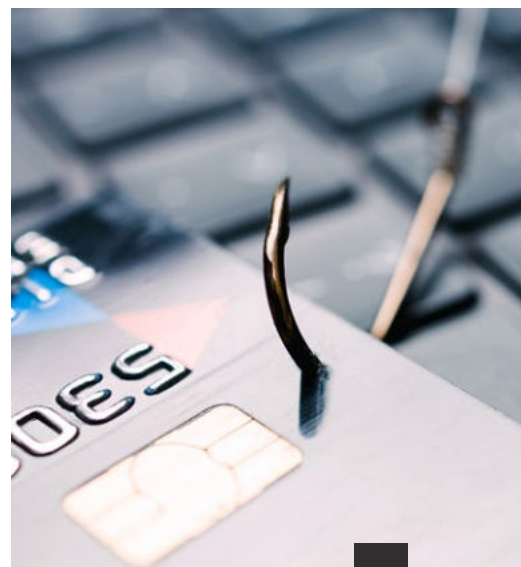
**Ismeretlenek kérésére ne tölts le applikációt!**

Azokat mindig megfelelő körültekintéssel, biztos áruházból keress meg és biztosíts a készülékeden megfelelő tűzfal- és vírusvédelmet.

**TIPP:**

Hogy a visszaéléseket elkerüld, hasznos információkat találsz az egyes bankok honlapjain is, az MBH Bank esetében például az [mbhbank.hu/bankbiztonsag](http://mbhbank.hu/bankbiztonsag) oldalon.

Emellett az Magyar Nemzeti Bank KiberPajzs projektje nyújthat nagy segítséget, hogy mindig tudatos legyél és képben legyél az online tér pénzügyi biztonságát veszélyeztető kockázataival kapcsolatban. Látogasd meg a [kiberpajzs.hu](http://kiberpajzs.hu) weboldalt is!





## KULTUP BELENŐSZ A KULTÚRÁBA

**Amikor iskolai programokra gondolunk, a sportnap vagy a DÖK-nap juthat eszünkbe, de mi a helyzet a kultúrával? A Déryné Program új projektje, a KULTUP – „Belenősz a kultúrába” célja a középiskolások színházi és művészeti élményekhez juttatása. Egy rendhagyó tanítási nap színházzal, zenével, irodalommal – közösségépítés a művészet erejével.**

### MILLEI ANIKÓ

A program célja, hogy minél több fiatal meg tapasztalja a művészet adta lehetőségeket, és nyitottá váljanak az új dolgok iránt – mindezt teljesen ingyen. Lehetőségem nyílt egy ilyen színházi témanapot megtekinteni a Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziumában.

A 7. osztályosokat a **Rippel fivérek** bemutatója kápráztatta el a reggeli órákban, majd egy rövid artistaművész bemutató és egy bemelegítő mozdulatsorozat után a kicsiknek tanítottak meg egyszerű artista gyakorlatokat; például egy hatalmas felfújható matracpályán szaltózhattak a bátrabbak. A felsőbb évesek a **Déryné Társulat** tantermi előadásával indíthatták a napot. Ezen a

foglalkozáson Petőfi Sándor életét mutatták be egy 45 perces színdarabban, ezután a színészek a közönséggel együtt elemezték ki a látottakat. A darabban megjelentek Petőfi művei is: hallgatták barátjával, Arany Jánossal való közös levelezésük egy-egy részletét, feleségéhez írt *Szeptember végén* című versét, de felhangzott a *Nemzeti dal* is. Noha egyszerű díszlet és jelmezek jellemezték a darabot, a néző mégis ott érezhette magát Petőfi mellett.

Míg itt mindenki elcsendesedett, addig a szomszéd teremben beköszöntött a káosz; az **Euréka Games** csapata így vezette be azt a közösségi vetélkedőt, ami felébresztette a versenyszellemet

két osztály között. Ezen az órán a csapatok különböző feladatokat kaptak, amiket be kellett mutatni a játékezőknek; ha sikeresen teljesítették, kaptak egy pontot. Táncos gyakorlatoktól kezdve az aláírásgyűjtésen át a fotós feladatokig mindenféle kihívással meg kellett küzdeniük a diákoknak, hogy végül az egyik osztály megszerezze a dicsőséget, no meg a KULTUP menő, pipázó Arany János logóval ellátott pólót. A szünetekben az első emeleten várta a gimnazistákat a **Ludwig Trupp** színtársulat, akik humorral megspékelve, anekdotikus jelenetekben adták elő Arany János *Toldiját*, de bemutatták *A helység kalapácsát* is. Nagy érdeklődés fogadta a szünetszínházat: a folyosókon és a lépcsőkön alig lehetett megmozdulni.

Beatbox és irodalom? Meglepő, de működik. **Fekete János Jammal** megzenésített költészet előadásán először a fiatalokkal együtt különböző tevékenységek hangjait imitálták, versek hangulatait elemezték, majd közösen megzenésítették a *Nemzeti dalt*. **Bánki Beni** óráján a szépirodalom találkozott a mai hiphop dalszövegekkel. Olyan költők veseit kapták kézhez, mint Pilinszky János vagy József Attila, amelyeket például egy Valmar szövegével illesztettek össze. Emellett elhangzottak Carson Coma és DESH dalok szövegrészletei is.

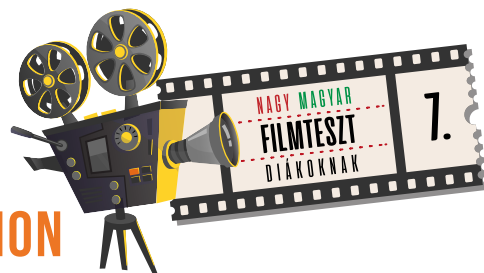
A szórakozás mellett komolyabb témakörrel foglalkozott a **Budapesti Filharmóniai Társaság**: a diákokkal arra keresték a választ, mit is jelent magyarnak lenni. Puskás, a hungarikumok, minden,

ami eszünkbe juthat, csupán a jéghegy csúcsa. Számos nézőpont, érv és ötlet hangzott el.

Mi az a kultúra? Szokásaink, mindaz, amiből az ember tanulhat, tapasztalhat, kifejezhet. Fontos, hogy foglalkozunk vele, hiszen amellett, hogy számos lehetőségünk származhat belőle, mi biztosítjuk fennmaradását a jövőben. De hogyan maradhat fenn, ha nem adatik meg hozzá mindenhol a lehetőség? A KULTUP idén februárban jött létre, hiánypótló szerepet tölt be. Noha digitálisan sok minden elérhető az interneten, és a diákok rengeteget tanulhatnak az iskolapadban, ezek mégsem tudnak annyit hozzáadni személyiségükhöz, mint a személyes tapasztalat. Mini színházi előadásokból, és azt követő rövid értelmezésekkel is rengeteget tudhattak meg a diákok a különböző kötelező olvasmányokról. Ezen kívül számos drámajátékban, táncos programban, népzenei előadásokon találhatták meg magukat, és engedhették közelebb magukhoz a magyar kultúrát. Ebben segített a témanapon még **GreCsó Zoltán** a **Willany Leó Táncszínházzal**, **Várnagy Andrea**, zeneszerző, az **Aztabanda** és a **Rákóczi Szövetség**.

Noha ez csak egy nap volt a sok közül, érdemes ellátogatni a program honlapjára ([kultup.hu](http://kultup.hu)), hiszen számtalan programmal várják az iskolák jelentkezését. Tanítási célokra, de akár egy egyszerű, izgalmas kikapcsolódásként is tökéletes választás lehet a KULTUP iskolai témanapja.



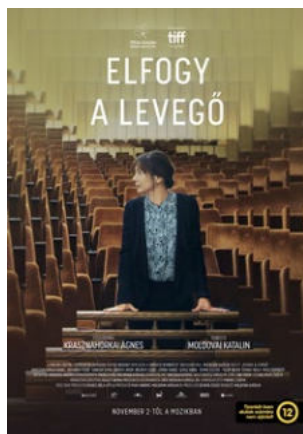


# ESTE EGY MOZI?

## NOVEMBERI ÚJDONSÁGOK A FILMVÁSZNON

**Miután díjat nyert Velencében a Magyarázat mindere c. film, mindenki felkapta a fejét a magyar filmekre, és sorra rohamozták meg a mozikat. Azonban a hazai filmgyártás továbbra sem hagyja magára nézőit, négy új alkotást tekinthetünk meg idén novemberben, amikre érdemes is elmenni, ha jól szeretnénk teljesíteni a DUE által szervezett hetedik Nagy Magyar Filmteszten!**

### MILLEI ANIKÓ



#### Elfogy a levegő

**Bemutató: november 2.**

A történet főszereplője egy középiskolában irodalmat oktató tanárnő, Ana (Krasznahorkai Ágnes), aki diákjai figyelmébe ajánl egy Arthur Rimbaud és Paul Verlaine testi-lelki kapcsolatáról szóló filmet. Később ezért az egyik diák szülője feljelenti, és elindul egy láncreakció, melynek során kollégái és az iskola igazgatónője is el-

lene fordulnak. Moldovai Katalin az NFI Inkubátor Programjában elkészített filmjét megtörtént események ihlették.



#### Éger

**Bemutató: november 16.**

Zsolt és Károly (Schmied Zoltán – Nagy Zsolt) az évek során váltak egyszerre legjobb barátokká és ellenségekké. Az egyetem után útjaik elválnak, egészen addig, amíg a reményvesztett Zsolt be nem kopogtat Károly ajtaján. Találkozásuk olyan dominóeffektust indít el, ami rájuk és szeretteikre egyaránt hatással lesz. Az adósságot mindig meg kell fizetni...

tust indít el, ami rájuk és szeretteikre egyaránt hatással lesz. Az adósságot mindig meg kell fizetni...



#### Mesterjatszma - Bemutató: november 9.

A film Stefan Zweig *Sakknovella* c. regénye alapján készült, amely 1956 novemberében játszódik. Egy szerelmespár, Márta és István (Varga-Járó Sára, Váradi Gergely) mellett feljut az utolsó menekülteket szállító vonatra B, a katolikus pap (Hajduk Károly) is, akiből kínzással akarják kiszedni, hová tartanak a vonaton elrejtett egyházi ereklyék. A szereplők útjai egy mindent eldöntő sakkjátszma során kereszteződnek, melyen a kincsek mellett a szerelmesek sorsa is a tét.

#### Semmelweis

**Bemutató: november 30.**

1847, Bécs. Semmelweis Ignác (Vecsei H. Miklós), az ifjú orvoskutató elhivatottan keresi a gyermekágyi lázat kiváltó kórokozót, melyben egy fiatal nővér (Nagy Katica) is segítségére lesz. Közben közelebb kerülnek egymáshoz, Semmelweis felveszi a küzdelmet főnöke idejétmúlt nézeteivel és az anyák megmentőjévé válik.



WWW.FILMTESZT.HU

NAGY MAGYAR  
FILMTESZT  
DIÁKOKNAK

1.

NFI

NEMZETI  
FILMINTÉZET  
MAGYARORSZÁG

médiahálózat  
**due**  
a diákújságíró egyesület

TÖLTSD KI A NAGY MAGYAR FILMTESZTET 2024. FEBRUÁR 8-IG!



NYERJ OKOSTELEFONT VAGY TENGERPARTI UTAZÁST!

Tedd próbára a tudásod a

# Nagy Diák Banktudós Teszten

és nyerj!

MBH  
BANK



**1. díj:**  
iPhone 14 + Apple watch 8



**2. díj:**  
tengerparti utazás



**3. díj:**  
elektromos roller



**4-10. díj:**  
helyezetteknek ajándékcsomag:  
JBL Go (7db)

médiahálózat  
**due**  
a diákújságíró egyesület

Keressd a tesztet a [www.nagydiaktesztek.hu](http://www.nagydiaktesztek.hu)-n

és a NagyDiakTesztek app-ban!